

OD IDEJE DO SOODGOVORNOSTI

RAZVOJ TRAJNOSTNEGA IN KRITIČNEGA MIŠLJENJA MLADIH SKOZI
RAZISKOVANJE PROSTORSKIH IN ENERGETSKIH POSEGOV

MATEJA KUMER, mag. inž. arh.
mateja.kumer@sggos.si

Kostanjevica na Krki, maj 2026

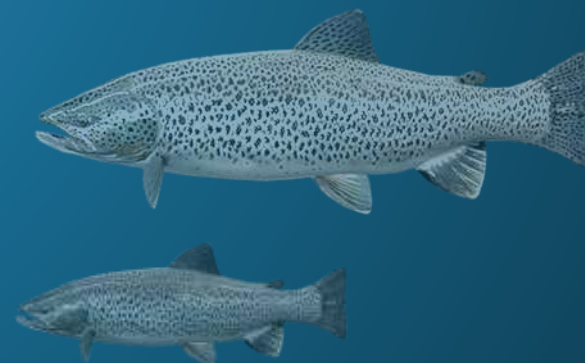
UVOD

- Šaleška dolina
- DPN – Plavajoča sončna elektrarna - Družmirje
- Razvojno prestrukturiranje SAŠA regije
- Zelena preobrazba - OVE
- Pravičen prehod
- Ohranjanje delovnih mest in energetske točke

PROJEKT

- Sodelujoči: **8 dijakov** - smer okoljevarstveni tehnik, 3. letnik
 - somentorica, **prof. Lucija Slemenšek**
- **Aktualnost**
- Argumenti **ZA** in **PROTI**
- **Analiza** procesa umeščanja v prostor:
 - politika
 - zakonodaja
 - lokalna skupnost
 - stroka
- Razvijati **kritično mišljenje** in **aktivno državljanstvo**

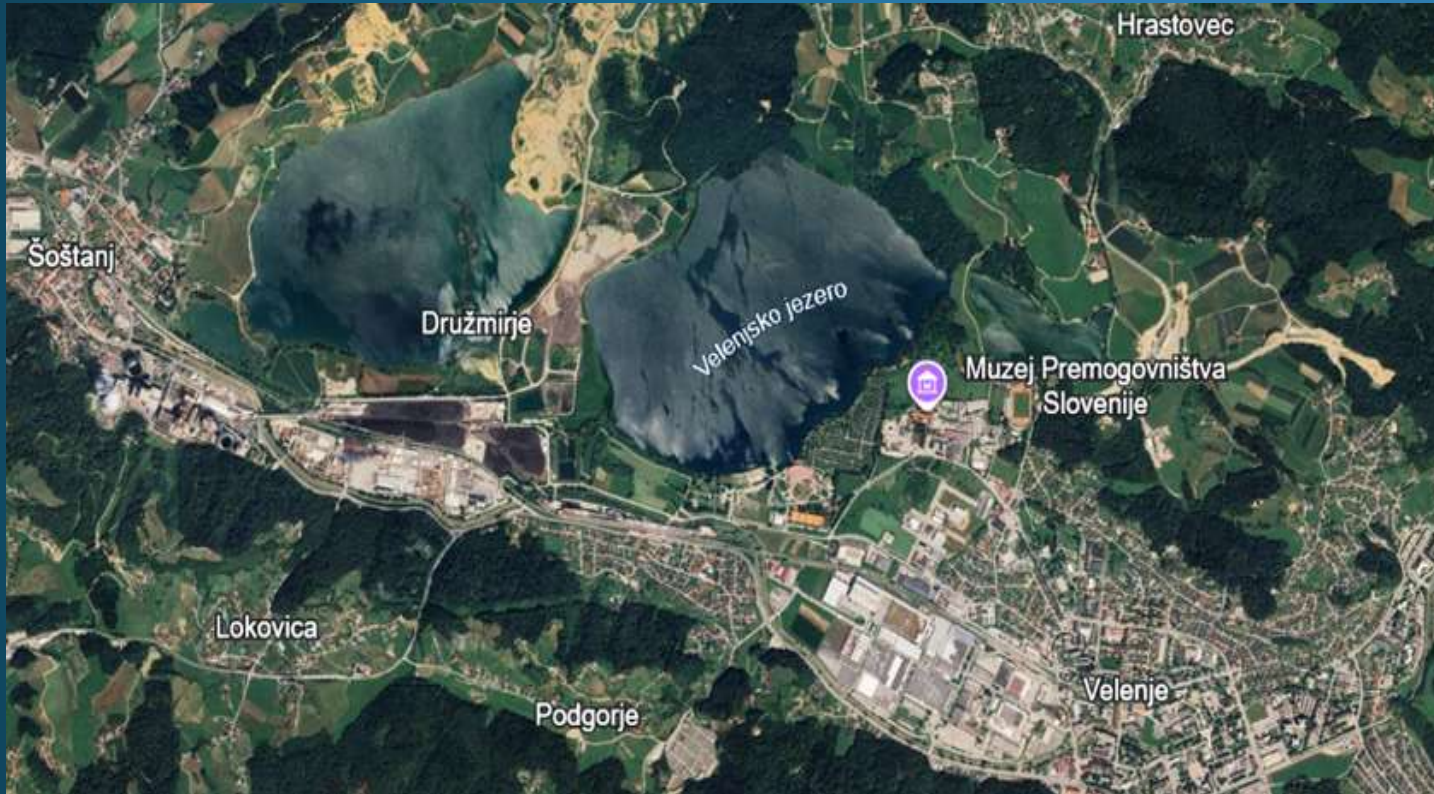

VPRAŠANJA

- Kako poteka postopek umeščanja PSE Družmirje v prostor?
- Kakšni so predvideni okoljski vplivi projekta?
- Kako so v postopek vključeni lokalna skupnost in strokovna javnost?
- Ali projekt sledi načelom trajnostnega in pravičnega prehoda?
- Kako politične odločitve in interesi vplivajo na načrtovanje in umeščanje plavajoče sončne elektrarne na Družmirskem jezeru?

DRUŽMIRSKO JEZERO

Fotografija: zajem posnetka – Google Earth

- Nastalo kot udornina zaradi izkopavanja premoga
- Nekoč preko 300 kmetij
- Rodovitna polja
- Stabilen vodni ekosistem
- Ribe, ptice in drugi vodni organizmi
- Rekreatijski prostor
- Hidrološki pomen – pritok Velunje

Fotografija: Visit Šaleška, <https://www.visitsaleska.si/sl/ali-ste-vedeli-druzmirje-potopljena-vas/>

METODE

- Slovar izrazov
- Primerjalna analiza praks iz tujine
- Analiza dokumentov
- Spremljanje javnih razprav in predstavitev
- Udeležba na strokovnih dogodkih in konferencah

ZAKONODAJA

Umeščanje v prostor

Državni prostorski načrt (DPN)

Javna razgrnitev

Javna razprava

Participacija javnosti

Načelo previdnosti

GLOSAR

PARTICIPACIJA DRUŽBE

Lokalna skupnost

Civilna družba

Aktivno državljanstvo

Nacionalni interes

GLOSAR

PRESTRUKTURIRANJE

Premogovna regija

Prestrukturiranje

Sklad za pravični prehod

GLOSAR

OKOLJE IN NARAVA

Ekosistem

Biodiverziteteta (biotska raznovrstnost)

Degradirano območje

Ocena vplivov na okolje (OVO)

GLOSAR

ENERGETIKA ZELENI PREHOD

Obnovljivi viri energije (OVE)

Plavajoča sončna elektrarna (PSE)

Zeleni prehod

Pravični prehod

Okoljska pravičnost

Energetska samooskrba

Energetska tranzicija

Energetska nujnost

Greenwashing (zeleno zavajanje)

Green growth (zelena rast)

Ekoterorizem

GLOSAR

TUJE PRAKSE

ALQUEVA, PORTUGALSKA – PSE na jezu

GRAFENWÖRTH, AVSTRIJA - PSE na gramoznici

TENGEH, SINGAPUR - rezervoar

PSE DRUŽMIRSKO JEZERO, Šoštanj - jezero

NAŠE AKTIVNOSTI

NACIONALNA KONFERENCA

„Pravo za družbo in naravo: Ali spreminjamo okolje na bolje?“

Pravna fakulteta, Ljubljana - 15. in 16. 1. 2026

NAŠE AKTIVNOSTI

OBISK TEŠ IN HSE SAŠA, 2. 3. 2026

Ogled TEŠ-a in predstavitev PSE Družmirje

Ogled Družmirskega in Velenjskega jezera

ČASOVNICA

FAZA	OBDOBJE	KLJUČNI DOGODKI	POMEN ZA PROJEKT	VLOGA JAVNOSTI
ZAKONODAJNI OKVIR	2022/2024	Volitve; spremembe Gradbenega zakona; ZUNPEOVE; ZV-1 (37.a člen)	Vzpostavljena pravna podlaga za PSE in pospešeni postopki	Javnost ni vključena v oblikovanje zakonodaje
INSTITUCIONALNO USKLAJEVANJE	2023	Ogled tujih praks; sprejetje Vizije in strategije Občine Šoštanj; imenovanja	Povezovanje državnih energetskega ciljev z lokalno politiko	Odločitve sprejete brez javne razprave
REGIONALNA RAZHAJANJA	2024	MO Velenje ustavi PSE; Šoštanj nadaljuje postopek	Različni pristopi znotraj iste regije	Javnost nima odločilne vloge
FORMALIZACIJA DPN	2024/2026	Pobuda za DPN; predstavitve projekta; javna obravnava; sprejem DPN – Vlada RS (tik pred volitvami)	Projekt vstopi v formalni prostorski postopek; ključna državna potrditev projekta	Možnost pripomb, a z omejenim dejanskim vplivom
VZPOREDNI DRUŽBENI PROCESI	2025/2026	Sponsorstva HSE; pogodbeni člani o ugledu; podpis sporazuma župan Občine Šoštanj – HSE	Posredni vplivi na družbeni prostor; krepitev institucionalne podpore projektu	Povečana previdnost in zadržanost pri javnem izražanju
TREKUTNO STANJE	2026–	Pripombe, civilne iniciative, javni odzivi	Odprta vprašanja legitimnosti in transparentnosti	Aktivacija javnosti, vendar z omejenimi formalnimi vzvodi

Fotografija: <https://www.facebook.com/SaleskoEKOgibanje>

Fotografija: <https://www.facebook.com/SaleskoEKOgibanje>

Fotografija: <https://www.facebook.com/SaleskoEKOgibanje>

UGOTOVITVE

- politične odločitve
- okoljski vplivi niso celovito raziskani (pokritost do 50 % jezera)
- ni razvojnih koristi za lokalno skupnost
- postopek umeščanja ni dovolj transparenten
- lokalna skupnost in strokovna javnost premalo vključeni
- obstajajo primernejše alternativne lokacije za sončne elektrarne

ZAKLJUČEK

**Zaključujemo z zavedanjem, da narava ne more
sklepati kompromisov in tudi zeleni prehod ni vedno
tako enoznačno zelen.
Posege v prostor in naravo moramo presojeti kritično,
strokovno in odgovorno.**

